2018

STATISTICS

(General)

(Sample Survey and Design of Experiments)

Full Marks: 40

Time: 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

1.	Áns	wer the following questions as directed :
	1× তলৰ প্ৰশ্নকেইটাৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :	
	(a)	Give the definition of statistics. প্ৰতিদৰ্শজৰ সংজ্ঞা দিয়া।
	(b)	Systematic sampling is a sampling. (Fill up the blank) সুসংঘবদ্ধ প্রতিচয়ন এটা প্রতিচয়ন। (খালী ঠাই পূৰণ কৰা)
	(c)	The term 'analysis of variance' was introduced by (Fill up the blank) 'প্ৰসৰণ বিশ্লেষণ' পদটো প্ৰথমে ব্যৱহাৰ কৰিছিল। (ৰালী ঠাই পূৰণ কৰা)

- (d) Give the definition of probability sampling.
  সম্ভাৰিতা প্ৰতিচয়নৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- 2. Answer the following in brief : 2×3=6 তলত দিয়াবোৰৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :
  - (a) What is the difference between simple random sampling with replacement and simple random sampling without replacement?

    সপুনঃস্থাপন সৰল যাদৃচ্ছিক প্ৰতিচয়ন আৰু অপুনঃস্থাপন সৰল যাদৃচ্ছিক প্ৰতিচয়নৰ মাজত পাৰ্থক্য কি?
  - (b) What is null hypothesis? ৰিক্ত প্ৰকল্প কি ?
  - (c) What is factorial experiment? বহুউপাদানীয় পৰীক্ষা কি?
- 3. Answer any two questions of the following :
  5×2=10
  তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :
  - (a) Write about sampling and nonsampling errors.
     প্রতিচয়ন আৰু অপ্রতিচয়ন ক্রটিব বিষয়ে লিখা।
  - (b) What are the assumptions of AOV? What is design of experiment?
    প্ৰসৰণ বিশ্লেষণৰ অভিধাৰণাসমূহ কি কি? পৰীক্ষণ অভিলেখ কি?

- (c) Give the definition of purposive sampling. Is it a probability sampling? Where is it used?

  অভিপ্ৰায়িক প্ৰতিচয়নৰ সংজ্ঞা দিয়া। ই এটা সম্ভাৱিতা প্ৰতিচয়ননে? ইয়াক সাধাৰণতে ক'ত প্ৰয়োগ কৰা হয়?
- (d) State and explain the advantages of factorial design over simple experiment.
  সৰল পৰীক্ষা এটাতকৈ বহুউপাদানীয় অভিলেখৰ সুবিধাসমূহ উল্লেখ কৰি ব্যাখ্যা কৰা।
- 4. Answer any *two* questions of the following : 10×2=20 তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :
  - (a) Give the layout of CRD. Explain the situation when it is used. Discuss its merits and demerits. 5+2+3=10 CRD এটাৰ প্ৰয়োগ আৰ্হি দেখুউৱা। ইয়াক ক'ত ব্যৱহাৰ কৰা হয় আৰু ইয়াৰ গুণ-দোষবোৰ আলোচনা কৰা।
  - b) What is LSD? Discuss the merits and demerits of LSD. Construct 4 × 4 LSD.

    2+3+5=10
    লেটিন বৰ্গ অভিলেখ কি? ইয়াৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা। 4 × 4 লেটিন বৰ্গ অভিলেখ এটা গঠন কৰা।

(c) Describe the procedure of stratified random sampling. Under what conditions it is preferred to simple random sampling? Give two examples where stratified random sampling is used.

5+3+2=10

ন্তৰীকৃত যাদৃচ্ছিক প্ৰতিচয়নত কি কাৰ্যপদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰা হয়, ব্যাখ্যা কৰা। কি চৰ্ত সাপেক্ষে সৰল যাদৃচ্ছিক প্ৰতিচয়নতকৈ ইয়াক পচন্দ কৰা হয়? স্তৰীকৃত যাদৃচ্ছিক প্ৰতিচয়ন ব্যৱহাৰ কৰাৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া।

(d) What is meant by RBD? Give the analysis of variance table for the design.
Discuss the advantages of RBD. 3+5+2=10
RBD মানে কি বুজা? RBD-ৰ AOV তালিকাখন
দিয়া। ইয়াৰ সুবিধাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

***